

Messens oppbygging

All jorden skal tilbe deg og lovsynge deg, de skal lovsynge ditt navn. (Sal 66)
Vi presenterer fremover viktige sider ved høymessen. Hva er "hensikten"? Hvor kommer leddene fra? Hva betyr de? Hvordan er de brukt, utformet før og nå? Vi vil gå litt inn på hvorfor vi gjør som vi gjør. Det konkrete og fysiske "språket", bildene, sangen og musikken kommer vi også inn på. Men uansett hvor godt vi måtte skrive: Messen er ikke teori og historie – den lever og må erfares, leves og bes skal vi virkelig kunne fatte noe av høydene og dybdene den rommer.

1. Om å samles til messe

Liturgi kommer fra gresk og betyr offentlig arbeid, eller folkets arbeid for det felles beste. I kirken betyr det gudsfolkets (primært) offentlige møte med sin Herre.

Når troende samles til messe er det for å forlate det hverdagslige, det jordiske. Vi kommer til et sted der alt er annerledes, og like fullt så vesentlig for vårt liv, så begjærlig, så vitalt at det opplyser og gir mening til hele livet, ja gjør livet selv verdt å leve. For det bekrefter at Guds rike, ja Kristus selv, er midt iblant oss. Åndelig talt er det brud som skal forenes med brudgom. Her blir kirken hva hun får: Kristi legeme.

Vi samles først og fremst på ukens første dag, den dag da Kristus stod opp fra de døde. Dette har prioritet foran alt annet. Det er *Herrens* dag, frelseshusholdningens åttende dag. Det er himmelrikets dag. Ja, det er ikke bare messe på søndager som er messer på den åttende dag, men enhver messe er den åttende dag, fordi Kristi oppstandelse innleder den nye frelseshusholdningens tid. Denne dag finnes dog ikke i vanlige kalendere, den kan bare møtes i messen!

Vi kalles til templet, forsamles ikke først og fremst *i*, men *som* Kirken. Og ikke bare vi som er på stedet, men med alle de hellige og alle engler gjennom alle tider: vi "logger oss på" den himmelske gudstjeneste. Vi er kledd i den nye skapelsens kledebon: dåpens drakt. Å samles er den første rite i sakramentenes sakrament - *den hellige eucharisti*, som er et gammelt navn på messen (mer om det i et senere innlegg).

Det er Ånden som *kaller, forsamler og Jesus forklarer*, som vi synger i en mektig pinsesalme. Å gå til messe er å si ja til det kall og den tjeneste vi har fått ved vår dåp, og følge Åndens vedvarende kall. Kallet er nødvendig fordi vi ellers lett kan gå oss vill og *forlate vår forsamling* (Hebr 11) og derfor endelig *Herren selv*. Det er derfor ikke presten som ønsker velkommen til kirke, men folket, prest og diakon som gjensidig hilser hverandre, for uten hverandre kan vi ikke gjøre det som er vårt felles kall. Vi er som vismennene i juleevangeliet "kommet for å tilbe": For der hvor to eller tre er samlet i Jesu navn har han lovet å selv være til stede.

Kvinnen ved Sykars brønn representerer oss alle, kirken (Augustin), som tørster etter levende vann og levende himmelbrød. Ved å forsamle oss i tro og tilbedelse er vi med og oppfyller Kristi ord til kvinnen som til kirken selv:

Tro meg, kvinne! Den time kommer da dere hverken skal tilbe Faderen på dette fjell eller i Jerusalem. Dere tilber det dere ikke kjenner, vi tilber det vi kjenner; for frelsen kommer fra jødene; men den time kommer, og er nu, da de sanne tilbedere skal tilbe Faderen i ånd og sannhet; for det er sådanne tilbedere Faderen vil ha (Joh 4).
Kom, for alt er ferdig!

Fr. Lauritz Elias.